

Zakelijke beschrijving ten behoeve van de onteigening van onroerende zaken op grond van artikel 78 Onteiningswet ten name van de provincie Noord-Brabant.

Natuurontwikkeling Jagersrust

1. Inleiding

In deze zakelijke beschrijving is uitgewerkt op welke wijze de Provincie Noord-Brabant uitvoering zal geven aan het bestemmingsplan “Natuurontwikkeling Jagersrust”, vastgesteld door de gemeente Woensdrecht op 28 maart 2013 (hierna te noemen “het plan”). Het plan betreft de ontwikkeling van natuur in het gebied Jagersrust en is gelegen in de gemeente Woensdrecht.

2. De locatie

Het gebied Jagersrust ligt ten zuid-oosten van de kern Hoogerheide en noordoostelijk van de kern Ossendrecht. Het gebied is gelegen ten westen van de Putseweg te Ossendrecht.

3. Beoogde ontwikkeling

3.1. Huidige situatie

De gronden in het plan “Natuurontwikkeling Jagersrust” zijn deels agrarisch in gebruik en worden deels extensief agrarisch beheerd.

De in de onteiginingslijst en op de grondtekening opgenomen gronden betreffen agrarisch in gebruik zijnde gronden en zijn eigendom van één eigenaar. Deze grond met een oppervlakte van ca. 14,4 ha is op afstand gelegen van het bedrijf van de eigenaar.

In het plan is verder momenteel nog één agrarisch bedrijf p/a Putseweg 25 te Ossendrecht actief. Met deze eigenaar is in 2013 een (koop)overeenkomst gesloten ten behoeve van de verplaatsing van het bedrijf. De eigendomsoverdracht heeft inmiddels plaatsgevonden. De overige gronden in het plan zijn ook verworven.

3.2. Toekomstige situatie

Het project Jagersrust heeft als doel realisatie van de Natte Natuurparel Groote Meer en realisatie van de doelen van het Natura2000 gebied Brabantse Wal. Het is één van de maatregelen die is afgesproken in het kader van het convenant “Aanpak verdroging Brabantse Wal” dat in oktober 2009 is getekend. Het grootste deel van het gebied is al verworven zoals al beschreven. Het gaat nog om de laatste aankoop.

Het project Jagersrust/ Groote Meer bestaat uit de aankoop van de agrarische gronden, het nemen van hydrologische maatregelen en het inrichten als natuur. Als onderdeel van de

inrichtingsmaatregelen wordt een groot gedeelte van de benodigde gronden afgegraven. Met de inrichting als natuur is het agrarische gebruik vervolgens ter plaatse niet meer mogelijk.

Door het verwerven, inrichten en beheren van het gebied wordt in het gebied de verdroging teruggedrongen, de waterkwaliteit verbeterd en ontstaat er een samenhangend natuurgebied en een corridor die twee natte natuurplekjes, Groote Meer en de Noordpolder met elkaar verbindt. Dit alles is gericht op het behalen van de Natura2000 doelstellingen. In dit gebied van ruim 200 hectare moet nog ongeveer 14 ha worden verworven, deze hectares zijn cruciaal voor het behalen van de doelstellingen (zie bijgevoegde grondtekening).

4. Bestemming

Het bestemmingsplan “Natuurontwikkeling Jagersrust” voorziet voor de te onteigenen gronden in de bestemmingen “Natuur” alsmede in de dubbelbestemmingen “Waarde-Natura 2000” en “Waarde-Aardkundig waardevol gebied”, alsmede in de gebiedsaanduiding “Luchtvaartverkeerszone 1” en “geluidzone”.

5. Doelstelling

Binnen Europa is een veelheid aan waardevolle natuur te vinden. Op veel plaatsen staan de natuurwaarden echter onder druk, onder meer in termen van verlies aan biodiversiteit. De Europese Unie heeft zich ten doel gesteld de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen. De Europese Commissie wil dit bereiken door een netwerk van belangrijke natuurgebieden te realiseren, het Natura 2000 netwerk. De wettelijke bescherming van de Natura 2000-gebieden is per 1 oktober 2005 geregeld in de vernieuwde Natuurbeschermingswet 1998. Alle lidstaten nemen maatregelen die nodig zijn om een gunstige staat van instandhouding te realiseren van soorten en habitattypen waarvoor de aangewezen gebieden van Natura 2000 een belangrijke functie vervullen.

De Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn twee belangrijke instrumenten om de doelstellingen van Natura 2000 te realiseren. In deze richtlijnen is bepaald dat de lidstaten beschermde gebieden voor de kwetsbare soorten en habitattypen aanwijzen. Nederland draagt met ruim 160 gebieden bij aan dit Natura 2000 netwerk.

Het Natura 2000-gebied “Brabantse Wal” is circa 5000 hectare groot en ligt in de gemeenten Woensdrecht, Bergen op Zoom en Roosendaal. Binnen dit gebied ligt het natuurgebied rond het Groote Meer. De Brabantse Wal is (deels) in 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied (LNV, 2000) en is (deels) in 2004 als Habitatrichtlijngebied op de communautaire lijst van te beschermen gebieden geplaatst, waarmee de bescherming van kracht werd. De vogel- en habitatrichtlijngebieden in Nederland zijn volgens de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd. In het kader van Natura 2000 zijn voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen uitgewerkt.

Instandhoudingsdoelen (IHD) Brabantse Wal

In de Brabantse Wal zijn de habitattypen droge heide, vochtige heide, zure vennen, stuifzandheide, zandverstuivingen en (zeer) zwak gebufferde vennen Europees beschermd. Ook een aantal soorten zoals o.a. Drijvende Waterweegbree, Geoorde Fuut, Zwarte Specht, Boomleeuwerik en de Kamsalamander genieten Europese bescherming.

De staat van instandhouding van de habitattypen voor de Brabantse Wal is op nationaal niveau matig tot zeer ongunstig. Dit wil zeggen dat als er geen maatregelen genomen worden, het perspectief voor het voortbestaan van de habitattypen in Nederland ongunstig is. Het belang van deze typen is voor geheel Europa dus zeer groot.

Kernopgave en “Sense of Urgency”

Voor de Brabantse Wal zijn aanvullend op bovenstaande IHD's drie kernopgaven en één Sense of urgency opgave geformuleerd in het gebiedsdocument van het ministerie van EL&I. Het predicaat “Sense-of-Urgency” is in 2006 door destijds het ministerie van LNV toegekend aan Natura 2000 gebieden waarvoor de verwachting is dat bij uitblijven van maatregelen op korte termijn een mogelijk onherstelbare situatie ontstaat. De instandhoudingsdoelen zijn zonder ingrijpen niet meer realiseerbaar. Dit betekent dat in die gebieden zo snel mogelijk concrete maatregelen moeten worden genomen om de watercondities op orde te brengen.

Kernopgaven geven verbeteringen aan voor clusters van habitattypen en soorten die sterk onder druk staan en waarvoor Nederland van groot tot zeer groot belang is.

Kernopgaven Brabantse Wal:

- (zeer) zwakgebufferde vennen: Nederland levert een groot aandeel. De Groote Meer is een groeiplaats voor zeer zeldzame waterplanten en was het voorbeeld van een zeer zwak gebufferd ven op de Brabantse Wal. De Groote Meer is in potentie het grootste zwak gebufferde ven van Nederland.
- Structuurrijke droge heide: het gebied is van internationaal belang voor stuifzandheide en zandverstuivingen.
- Intern verbinden: verbinden van heide- en stuifzandencomplexen tbv fauna.

Sense of Urgency:

De wateropgave ten aanzien van het (zeer) zwak gebufferde ven Groote Meer is duidelijk: de watercondities moeten op korte termijn verbeterd zijn, anders verandert de situatie onherstelbaar en is de instandhoudingsdoelstelling (behoud en herstel) van dit habitatype – tevens kernopgave- niet meer realiseerbaar.

6 Minnelijk overleg

Een groot gedeelte van de grond is eigendom van de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten en Bureau Beheer Landbouwgrond ten behoeve van de realisatie van de natuur. In 2013 is met 2 van de 3 destijds resterende eigenaren overeenstemming bereikt over de aankoop van de agrarische gronden. De eigendomsoverdracht van betreffende gronden heeft inmiddels plaatsgevonden.

Ondanks de gedane biedingen is overeenstemming omtrent de minnelijke verwerving van de nog benodigde gronden nog niet bereikt. Het is daarom niet zeker dat de gronden (tijdig) beschikbaar zijn voor de provincie Noord-Brabant ten behoeve van de realisatie van de beoogde natuur en is onteigening noodzakelijk.

Met de laatste eigenaar van agrarisch in gebruik zijnde grond (14,4 ha) wordt overleg gevoerd. De Dienst Landelijk Gebied heeft in opdracht van de provincie Noord-Brabant het grootste gedeelte van dit minnelijk overleg gevoerd. De provincie Noord-Brabant is ook betrokken bij dit minnelijk overleg.

Uiteraard worden de onderhandelingen met deze eigenaar voortgezet met als doel te komen tot overeenstemming over de verwerving. Omdat op dit moment niet zeker is dat de gronden tijdig beschikbaar zijn voor de provincie Noord-Brabant, ten behoeve van de realisatie van de beoogde natuur is onteigening noodzakelijk. Zie wat betreft de te onteigenen percelen bijgaande grondtekeningen en bijbehorende onteigeningslijst van te onteigenen onroerende zaken.

7. Urgentie

Het gebied is aangewezen als Natura2000 gebied met de ‘sense of urgency’-status. Dit betekent dat zo snel mogelijk, danwel voor eind 2015, maatregelen moeten worden genomen om de watercondities van Groote en Kleine meer te herstellen, omdat anders onherstelbare schade aan de natuur zal optreden.

Daarom zijn in november 2009 twee convenanten afgesloten tussen de betrokken partijen:

1. Convenant “Vermindering winning Evides”, waarbij Evides met een afbouwscenario steeds minder grondwater t.b.v. de drinkwaterproductie onttrekt op de Brabantse Wal;
2. Convenant “Aanpak verdroging Brabantse Wal” waarbij allerlei maatregelen worden uitgevoerd om de verdroging tegen te gaan en de waterkwaliteit te verbeteren. Het project Jagersrust is hierin opgenomen.